

Datum 12 maart 2020
Ons kenmerk GnSg-20031504
Pagina 1 van 5
Betreft Terugkoppelingsbrief Assurance-Rapport
Vermogensscheiding

Geachte directie,

De Autoriteit Financiële Markten (**AFM**) heeft de in 2019 aangeleverde Assurance-rapporten vermogensscheiding (**het Rapport**) van de beleggingsondernemingen die onder de verplichting volgend uit artikel 165d van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (**BGfo**) vallen, beoordeeld. Uit de beoordeling blijkt dat, ondanks eerdere verduidelijking van dit vereiste door de AFM in december 2018, er nog steeds ruimte voor verbetering is ten aanzien van de kwaliteit van het Rapport.

De vereisten ten aanzien van vermogensscheiding zijn van materieel belang voor het beschermen van gelden en financiële instrumenten van cliënten. Het Rapport is een belangrijk onderdeel van het toezicht van de AFM op deze vereisten. Derhalve vindt zij het belangrijk dat de kwaliteit van de rapporten significant verbetert.

In deze brief informeert de AFM u eerst over de achtergrond van het Rapport, inclusief een beschrijving van de toezichtsaanpak die zij in 2019 heeft gehanteerd. Vervolgens informeert zij u over de verbeterpunten.

De AFM benadrukt dat het in 2020 aan te leveren Rapport minimaal aan de hieronder gestelde norm dient te voldoen. Indien dat niet het geval is, zal de AFM passende maatregelen treffen.

Achtergrond

Beleggingsondernemingen die gelden of financiële instrumenten van cliënten onder zich houden, overleggen op grond van artikel 165d BGfo jaarlijks aan de AFM een Rapport van een externe accountant over de deugdelijkheid van de in haar bedrijfsvoering getroffen maatregelen om te voldoen aan de in artikelen 165 tot en met 165f BGfo gestelde regels ten aanzien van vermogensscheiding¹. De AFM dient uit het Rapport op te kunnen maken of een beleggingsonderneming voldoet aan de regels omtrent vermogensscheiding. Daarom hecht de AFM er veel belang aan dat het Rapport een volledige en duidelijke weergave geeft van de

¹ Voorheen diende het Rapport te zien op de deugdelijkheid van de maatregelen om te voldoen aan artikel 165 tot en met 165c BGfo. **Per 24 oktober 2019 is artikel 165d BGfo gewijzigd en dient het Rapport te zien op artikel 165 tot en met 165f BGfo**

Datum	12 maart 2020
Ons kenmerk	GnSg-20031504
Pagina	2 van 5

opzet en het bestaan van de door de beleggingsonderneming getroffen maatregelen en dat de maatregelen passen bij het wettelijk vereiste.

Brief van de AFM van 6 december 2018

In haar brief van 6 december 2018 (kenmerk JeSs-18113207) heeft de AFM haar verwachtingen ten aanzien van het Rapport uiteengezet. Daarin gaf zij aan dat het Rapport niet alleen het oordeel van de externe accountant dient te bevatten, maar ook een toelichting (of een bijlage) waaruit blijkt hoe de externe accountant tot het oordeel is gekomen. Uit de brief blijkt dat in deze toelichting per individueel getoetst wetsartikel de beheersmaatregelen dienen te worden beschreven die bij de beleggingsonderneming bestaan en de observaties die de externe accountant daarbij heeft. Tot slot heeft de AFM in haar brief verschillende punten opgenomen om de kwaliteit van het Rapport te verbeteren.

Toezichtsaanpak AFM in 2019

De AFM heeft in 2019 bij verschillende beleggingsondernemingen geconstateerd dat het Rapport voor 2018 geen inzicht gaf in de observaties van de externe accountant per individueel getoetst wetsartikel. Zij heeft de betreffende beleggingsondernemingen vervolgens verzocht een nieuw Rapport aan te leveren waarin dit inzicht wel wordt gegeven. Uiteindelijk hebben alle beleggingsondernemingen aan het verzoek van de AFM voldaan.

In 2019 heeft de AFM haar focus gelegd op de volledigheid van het Rapport, dat wil zeggen, een rapport inclusief de observaties van de externe accountant per individueel getoetst wetsartikel. Dat de AFM geen opmerkingen heeft geplaatst op de andere vereisten uit de brief van 6 december 2018 betekent derhalve niet dat beleggingsonderneming hebben voldaan aan de daar genoemde vereisten. In 2020 verwacht zij dat, naast de volledigheid, de kwaliteit van het Rapport van voldoende niveau is. Daartoe heeft zij in het volgende onderdeel wederom verbeterpunten opgenomen, aanvullend aan de punten die in de brief van 6 december 2018 zijn opgenomen. Ten aanzien van beleggingsondernemingen die in 2020 een incompleet Rapport aanleveren, of een Rapport van onvoldoende kwaliteit, zal de AFM in 2020 handhavend optreden.

Verbeterpunten

De AFM verwacht dat het in 2020 aan te leveren Rapport voldoet aan de hierna volgende punten. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in enerzijds de verbeterpunten ten aanzien van de door de beleggingsonderneming te beschrijven maatregelen en anderzijds de verbeterpunten ten aanzien van de door de accountant te beschrijven observaties.

1. Beschrijving van de door de beleggingsonderneming getroffen maatregelen

Om de deugdelijkheid van de in haar bedrijfsvoering getroffen maatregelen vast te kunnen stellen dient de beschrijving van de door de beleggingsonderneming getroffen maatregelen *duidelijk, volledig en passend* (bij het wetsartikel) te zijn.

- a. *De AFM verwacht dat de beschrijving van de in haar bedrijfsvoering getroffen maatregelen duidelijk is.*

Hiermee bedoelt de AFM ten eerste dat duidelijk moet blijken welke vorm van vermogensscheiding de beleggingsonderneming toepast – bijvoorbeeld conform de Wet giraal effectenverkeer verrichtte bewaring van financiële instrumenten en bewaring van gelden via een bewaarinstelling.

Ten tweede moet uit de beschrijving blijken welke specifieke maatregelen zijn getroffen en bijvoorbeeld op welke specifieke beleggingsdiensten, financiële instrumenten, organisatieonderdelen of cliëntgroepen deze maatregelen betrekking hebben. De beschrijving dient zelfstandig leesbaar te zijn en een toelichting te bevatten op de opzet en het bestaan van de maatregel. Indien daarbij verwezen wordt naar bijvoorbeeld interne systemen, procedures of beleid dan dient dit voldoende specifiek beschreven te zijn. De AFM verwacht dat daarbij bijvoorbeeld minimaal duidelijk wordt gemaakt welk specifiek systeem, procedure of beleid (bijvoorbeeld onder vermelding van versienummers) het betreft.

- b. *De AFM verwacht dat de beschrijving van de in haar bedrijfsvoering getroffen maatregelen volledig is.*

Hiermee bedoelt de AFM ten eerste dat voor alle van toepassing zijnde artikelen een beschrijving van de getroffen maatregelen wordt gegeven. Indien een artikel niet van toepassing is licht de beleggingsonderneming dit toe.

In het bijzonder vragen wij hierbij aandacht voor het volgende. De AFM benadrukt dat een beleggingsonderneming die financiële instrumenten of gelden van cliënten aanhoudt op een rekening bij een derde, altijd moeten voldoen aan de due-diligenceverplichting zoals bedoeld in artikel 165a BGfo en artikel 165b, vierde lid, BGfo. Dat de financiële instrumenten of gelden worden aangehouden op een rekening bij een derde ten name van een bewaarinstelling maakt hiervoor geen verschil. Ook bij bewaring via een bewaarinstelling moet een due-diligence uitgevoerd zijn die waarborgt dat de nodige bekwaamheid, zorgvuldigheid en waakzaamheid wordt toegepast bij de selectie, aanwijzing en periodieke beoordeling van de derde en van de regelingen voor het aanhouden en bewaren van de betrokken financiële instrumenten of gelden. De beleggingsonderneming is hiervoor verantwoordelijk.

Ten tweede geldt dat indien maatregelen variëren per specifieke dienst, financieel instrument, organisatieonderdeel of cliëntgroep, van al deze variaties een specifieke beschrijving van de getroffen maatregelen is opgenomen. We hebben bijvoorbeeld geconstateerd dat beleggingsondernemingen wel de getroffen maatregelen inzake de bewaarneming van financiële instrumenten uit hoofde van de door haar verleende beleggingsdienst vermogensbeheer, maar niet uit hoofde van de door haar verleende beleggingsdienst advies of ontvangen en doorgeven van orders, beschrijven.

- c. *De AFM verwacht dat uit de beschrijving van de in haar bedrijfsvoering getroffen maatregel blijkt op welke wijze deze maatregel aansluit bij het artikel.*

Hiermee bedoelt de AFM dat de maatregel een uitwerking is van het specifieke wettelijke vereiste. De AFM heeft geconstateerd dat het voorkomt dat de maatregelen die beschreven zijn, niet of niet volledig aansluiten op het betreffende wetsartikel. Zo heeft de AFM vastgesteld dat in rapporten een artikel ten onrechte als niet van toepassing wordt verklaard of dat de beschreven maatregel niet ingaat op de specifiek in het artikel genoemde vereisten. Het wettelijk vereiste luidt bijvoorbeeld: *“een beleggingsonderneming treft passende organisatorische maatregelen om het risico van verlies of vermindering van de financiële instrumenten en gelden van cliënten, dan wel van hun rechten daarop, als gevolg van misbruik van financiële instrumenten en gelden, fraude, wanbeheer, het bijhouden van ontoereikende gegevens of nalatigheid tot een minimum te beperken.”* En in het rapport geeft de beleggingsonderneming als maatregel *“er wordt gebruik gemaakt van een dedicated team”*. Deze beschrijving sluit op geen enkel specifiek vereiste uit dit artikel aan.

2. *Beschrijving van de (test)procedures en observaties (inclusief bevindingen) van de externe accountant*

Om de deugdelijkheid van de in haar bedrijfsvoering getroffen maatregelen vast te kunnen stellen dient de beschrijving van de van de door de externe accountant uitgevoerde (test)procedures, observaties en het oordeel voldoende specifiek en duidelijk te zijn.

- a. *De AFM verwacht dat de externe accountant minimaal per wetsartikel(lid) weergeeft wat de door de accountant uitgevoerde (test)procedures zijn geweest en wanneer deze specifieke werkzaamheden hebben plaatsgevonden.*

Indien de externe accountant een functionaris heeft geïnterviewd zal bijvoorbeeld uit de beschrijving moeten blijken wanneer en met welke functionaris dit interview heeft plaatsgevonden.

- b. *De AFM verwacht dat de externe accountant minimaal per wetsartikel(lid) de observaties weergeeft. Daarnaast verwacht de AFM dat de accountant tevens relevante meer generieke observaties weergeeft.*

Indien een externe accountant observaties heeft, dient bijvoorbeeld voldoende duidelijk te blijken op welke specifieke wettelijke vereiste de externe accountant afwijkingen heeft geconstateerd.

- c. *De AFM verwacht dat het Rapport minimaal per wetsartikel(lid) het oordeel van de externe accountant bevat.*

Om een goed beeld te krijgen over de opzet en het bestaan van de door de beleggingsonderneming beschreven maatregelen, wordt van de externe accountant per wetsartikel een oordeel verwacht.

Datum	12 maart 2020
Ons kenmerk	GnSg-20031504
Pagina	5 van 5

Het Rapport over 2019

De AFM benadrukt nogmaals dat het in 2020 aan te leveren Rapport over 2019 aan de gestelde normen dient te voldoen. Zij benadrukt daarbij dat de verplichting voor het overleggen van het verslag van een externe accountant over de deugdelijkheid van de in haar bedrijfsvoering getroffen maatregelen op de beleggingsonderneming rust. De AFM roept beleggingsondernemingen nadrukkelijk op om op korte termijn met haar externe stakeholders, waaronder de externe accountant, en eventueel interne stakeholders de gestelde normen te delen en waar nodig maatregelen te nemen.

Externe accountants en beleggingsondernemingen kunnen gebruik maken van het door de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) ontwikkelde format voor het Rapport. Dit format komt beschikbaar op de website van de NBA.

Tot slot willen wij benadrukken dat een beleggingsonderneming het in 2020 aan te leveren Rapport uiterlijk 30 juni 2020 aan de AFM dient te overleggen.

Indien u nog vragen heeft kunt u contact opnemen via het e-mailadres AM_assurancerapporten@afm.nl

Hoogachtend,
Autoriteit Financiële Markten